

نقش لاگ در پیشبرد دانش و اقتصاد

فرشید نوتاش حقیقت

(دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی فناوری اطلاعات گرایش تجارت الکترونیک دانشگاه آزاد اسلامی واحد تفرش)

notash.haghighat@gmail.com

نجمه امیری

(دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی کامپیوتر گرایش نرم افزار دانشگاه آزاد اسلامی واحد اراک)

n.amiri43@yahoo.com

چکیده

مهمترین مسئله ایران اسلامی را در حال حاضر شاید می‌بایست چشم‌انداز بیست‌ساله و نیل به خودکفایی دانست. امروزه طرح‌های مختلفی در راستای رسیدن به ایرانی خودکفا در حال اجرا و پیگیری هستند. از طرح‌های اقتضائی موجود، می‌توان به طرح مهاجرت دستگاه‌های دولتی به نرم‌افزارهای آزاد/متن‌باز نگاهی ویژه داشت. همچنین با توجه به وجود گروه‌های مردمی تحت عنوان انجمن‌های کاربری لینوکس (لاگ) که اکثریت قریب به اتفاق اعضای آن را قشر جوان تشکیل می‌دهند؛ و ارتباط همگرا و همراستای آن با مهاجرت دستگاه‌های دولتی به نرم‌افزارهای آزاد/متن‌باز، می‌توان از پیوند این دو، اقتصاد مقاومتی را در حوزه IT و نرم‌افزار اصطلاحاً همدل و همزمان نمود. در این مقاله بناست تا با بسط اهداف چهارگانه انجمن‌های کاربری لینوکس (لاگ) در طرح‌های اقتضائی موجود (مانند مهاجرت دستگاه‌های دولتی به نرم‌افزارهای آزاد/متن‌باز، برنامه ششم توسعه، تحول بنیادین آموزش و پرورش، شبکه ملی اطلاعات و شورای عالی فضای مجازی) نقش لاگ‌ها را در افزایش بهره‌وری دو رکن اصلی جهاد علمی، تحت عناوین «دانش» و «اقتصاد» بیان نمود.

واژگان کلیدی: LUG، اقتصاد مقاومتی، اقتصاد دانش‌بنیان، نرم‌افزارهای آزاد/متن‌باز، برنامه ششم توسعه، جهاد علمی

Role of the LUG in Knowledge and Economy Development

Abstract

Most likely important issues of the current Islamic Republic of Iran are having the 20 year vision and self-sufficiency. Nowadays, they are performing and pursuing different plans to achieve a self-sufficient Iran.

One of the special current economic plans could be “state departments immigration into Free/Open Source Software”. People based groups entitled as “Linux User Groups (LUG) –which mostly include young people- ” along with “state departments immigration into free/Open-source software” can make a convergent unity to reach Resistive economy in IT and sympatric software.

This article will clarify four main goals of the LUGs: “state departments’ immigration into Free/Open Source Software”, the sixth development program, fundamental evolution of the education system, national information network and Supreme Council of Cyberspace. Also we will discuss LUGs role in increasing efficiency of Academic Jihad’s two bases: “knowledge” and “economy”.

Keywords: LUG, Resistive economy, knowledge based economy, Free/Open Source Software, the sixth development program, Academic Jihad.

۱. مقدمه

اقتصاد مقاومتی مفهومی است که در تاز هو نو بنی نیست که از ده دوران امروز با اقتصاد باشد. سالیان پیش کاملاً تریندینال هینیز بدانا اشاره داشته است. دیناسلا مبار هابر مسئله «اقتصاد» بعنوان مسئله ای حساس و کلیدی تاً کید نموده است. [۱]

در این زمینه نبی اکرم (ص) می فرماید: *كَادَ الْفَقْرَانُ يَكُونُ كُفْرًا*. «فقر، انسان را در آستانه کفر قرار می دهد.» [۲]

ادیبانه تر آنکه «اگر فقر از در خانه ای وارد شود، ایمان از پنجره، خار جمی گردد.»

مفهوم اقتصاد مقاومتی نیز الگو یی بر گرفته از تدابیر اقتصاد پیما بر اسلام (ص) است. بامطالعهد قیقتار یخ صدر اسلام پیخوا همبر د که چر اهر بر معظم انقلا با اشاره دارند که مادر شر ایط جنگا جزا بهستیم.

به گفته رهبر معظم انقلاب: «مادر شر ایط جنگا جزا بهستیم. یعنی تمام نیروها یضدا اسلام در منطقها یکدیگر هم - داستان شده اند و جنگی را با ما شروع کرده اند به نام جنگا جزا. و قتی مادر شر ایط جنگا جزا ایم، تمام کفر در برابر تمامیا هلا میمان قرار دارد.» [۳]

در جنگا جزا اینز، مدینه چهار تحریمش - دهبود. بهگون -

ایک هق حطیو فشار و گرسنگی بر افراد جامع ه فشار آورد هویچ جماد لهو تجار تیا خار حص - ورت می -

گرفتو تمامیا باع اسلام منحصراً بهمدینه بود. [۱]

تحریم اقتصادی، حربه ای را میبارز هبا مخالفان بود هاست که از سوی منافقان اجرا می شد تا حکومت نبوی (ص) را ساقط کنند. آیه ۷ سوره مبار که منافقون را می توان «آیه تحریم» نامید. [۳ و ۴]

خداوند در قرآن (آیه ۷ سوره مبار که منافقون) می فرماید: *هُمُ الَّذِينَ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ*

«آنان کسانیهستند که می گویند: به کسانیکه نزد پیامبر خدا هستند، کمکما لینکنید تا پرا کند ه شوند. و حال آنکه آسمان - ها و زمین از آن خداست و لی منافقینا نرانی فهمند.»

در سوره مبار که توبه نیز پروردگار اعظم «مقابله با تحریم های مشرکان» تأکید می ورزند:

خداوند در قرآن (آیه ۲۸ سوره مبار که توبه) می فرماید: *يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَذَا وَإِنْ خِفْتُمْ مِثْلَهُ فَسَوْفَ نَعِينُ كَمَا لَللَّهِ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّا لَنَعْلَمُ مَا نَعْمُو*

«ای کسانیکه ایمان آورده اید، حقیقتاً ایناست که مشرکان ناپاکند، پس نباید از سالانید هب مسجد الحرام نزدیک شوند، و اگر در این نقطه را بطها ز ف قریبنا کید، بهزود یخدا (اگر بخواهد) شمارا با فضل خویشی نیاز می گرداند، که خدا، دانای حکیم است.» [۶]

اقتصاد مقاومتی نیز می توانیکه از بهین - ترین - روش های مقابله با تحریم - ها یا اقتصاد بیبهش - مار آورد. در واقع هداقتصاد مقاومتی ناست که بر فشار ها و ضربه - ها یا اقتصاد یکهاز سوینرو های متخصص مسدود هایشتر فتجامعه می گردند، غلبه نماید. [۷]

باعنا تبهر و ایا ناسلامیو ایا تقرانی، اقتصاد مقاومتی بهمنز له اقتصاد یقوم بخش، ضرور یولاز مهجامعه اسلامیاست. به طرز ی کهنه - تنها موجب می گردد تا جامعه اسلامیا را با اقتصاد یسال، شکوف و قوام بخش باشد، بلکه می بایست مقاومتی را حاصل نماید که به مدد آن، اقتصاد جامعه از دسیسه های اقتصاد دشمنان مصون نگشته و از خوار شدن افراد جامعه اسلامیا بر ابر مشرکان، ممانعت به عمل آورد. [۴]

۲. تعریف اقتصاد مقاومتی

به بیان بسیار ساده، می توان کلیه اقداماتی که موجب ساز یوا حیا ی «اقتصاد ملی» می گردند، را اصطلاحاً «اقتصاد مقاومتی» نامید. [۸]

البته اقتصاد مقاومتی با «اقتصاد ریاضتی» اشتباه گرفته شود. در علم اقتصاد با اقتصاد ریاضتی، ریاضتی گویند که طریاً دولت - ها بر یکا هش - هزینه ها و رفکسر بیود جهیه کاهشو یا حذف از هبر خیا خدمات تو مزایا عمو میدس - تمی -

زند که گاهیا و قاتبه افزایش میز انمالیا تنیز منجر و منجمی گردد. [۹]

درواقع اقتصاد مقاومتی، ضرورت مقاومت به منظور دفع فشارها و عبور از سختی‌ها در جهت رسیدن به نقاط مثبت ملی است که این مقاومتی - بایست به منظور رسیدن به مطلوب‌نهایی (تحت‌ترش) (ابطی) صورت‌گیری تا امکان‌اتواهدافشناسا پیش‌دهو با تمام‌توان در جهت نیل به مقصود حرکت نماید. [۸ و ۱۰]

از طرفی مهم‌ترین مسأله‌ها پیراناسلامی را در حال حاضر شاید می‌بایست چشم‌انداز بیست‌ساله نیل به خودکفاییدانست. در این راستا اگر مولفه - این تحت‌عنوان «اقتصاد مقاومتی» بطور موازی به حرکت درآید، موجب افزایش سرعت نیل به سو خودکفای خواهد شد. اصطلاحاً می‌توان «اقتصاد مقاومتی» را هم‌نیاز «خودکفایی» دانست.

امروزه در کشور برای نیل به خودکفایی (چشم‌انداز بیست‌ساله) طرح‌های مختلفی در حال اجرا و پیگیری می‌باشند. طرح‌هایی چون «برنامه ششم توسعه»، «تحوّل بنیادین آموزش و پرورش»، «شبکه ملی اطلاعات»، «مرکز ملی فضای مجازی» و «طرح مهاجرت دولت به نرم‌افزارهای آزاد/متن‌باز».

طرح‌های مذکور با اینکه در حال اجرا و پیگیری اهداف مجزایی هستند، اما در نهایت به نقطه کانونی واحدی تحت عنوان «خودکفایی» ختم خواهند شد و در عین مجزا بودن، دارای هم‌پوشانی‌هایی نیز می‌باشند.

با توجه اقتضانات و معضلات موجود و حاکم بر جامعه، همچون «اقتصاد»، «فرهنگ»، «دانش»، «اشتغال» و نیز «لزوم توجه به قشر جوان جامعه»، شاید به تعبیری بتوان این‌گونه بیان داشت که تنها طرحی که اقتضانات فوق را بطور توأمان و با سهم در صدی بیشتری شامل می‌گردد و خصوصاً در چهارچوب ذائقه امروز جوان (یعنی تکنولوژی) می‌گنجد، «طرح مهاجرت دستگاه‌های اجرایی دولت به نرم‌افزارهای آزاد/متن‌باز»^۱ است. [۱۱]

۳. طرح مهاجرت دولت به نرم‌افزارهای آزاد/متن‌باز

از مهمترین دلایل مهاجرت دولت به FOSS می‌توان به مواردی چون استقلال ملی و امنیت ملی اشاره نمود.

۳.۱. استقلال ملی

یکی از ملاحظات کشور، تحقق استقلال ملی در همه جوانب از جمله نرم‌افزار می‌باشد. در نرم‌افزارهای مورد استفاده در سطح ملی، می‌بایست از لحاظ حقوق معنوی و اقتصادی به هیچ کشور یا شرکتی وابسته نباشد. بعبارتی دیگر می‌بایست از نرم‌افزارهایی استفاده گردد که کل کشور را محدود به فروشنده‌ای خاص نکند.

۳.۲. امنیت ملی

یکی از شرایط خاص کشور، تهدید میهن اسلامی توسط کشورهای متخاصم از جنبه‌های مختلف، خصوصاً امنیتی است. بنابراین در حال حاضر توجه ویژه به امنیت ملی یکی از مهمترین ضروریات کشور به‌شمار می‌آید. [۱۲]

در رابطه با دو تعریف فوق (استقلال ملی و امنیت ملی) و ارتباط آن با «اقتصاد مقاومتی» می‌توان مرتب‌ترین نگرانی - های رهبر معظم انقلاب را هنگام دیدار با فعالان اقتصاد در بیاناتوی

«سیاست استکباری، زمین‌زدن پیران نظام جمهوری اسلامی را از اقتصاد است.» [۱۳]

۴. انجمن کاربران لینوکس^۲

نرم‌افزارهای آزاد/متن‌باز بدلیل اینکه کُد برنامه‌نویسی آن‌ها باز بوده و اصطلاحاً سناریوی برنامه‌نویسی در اختیار کاربر قرار می‌گیرد، قابل بومی‌سازی (توسط برنامه‌نویس بومی) هستند که به تبع آن منجر به کشف کدهای جاسوسی و ضدامنیتی (در صورت وجود) خواهند شد. فلذا نرم‌افزارهای آزاد/متن‌باز شاید تنها گزینه‌هایی باشند که استقلال و امنیت ملی را به چنین طرز بهینه‌ای به ارمغان بیاورند.

¹Free/Open Source Software Migration

²LUG

در این راستا شاخص‌ترین نرم‌افزار آزاد/متن‌بازی که بتوان بدان تأکید نمود، سیستم‌عامل امن غیرانحصاری گنو/لینوکس (و در اصطلاح عُرف، لینوکس) بوده که در طرح مهاجرت دولت به FOSS جایگزین مناسبی برای ویندوز خواهد بود. [۱۴ و ۱۵] به منظور تحقق اهداف فرهنگی و امنیتی نرم‌افزارهای آزاد/متن‌باز، خصوصاً سیستم‌عامل گنو/لینوکس، انجمن‌هایی در جهان و حتی کشور عزیزمان ایران تشکیل شدند. به این انجمن‌ها در اصطلاح «انجمن کاربران لینوکس»^۳ و به اختصار لاگ گویند. از لاگ‌های فاعی ایرانی می‌توان به _____ لاگشهرهای (بهتر تیب‌حروف‌الفبای فارسی) اصفهان، بوشهر، تبریز، تهران، زنجان، شیراز، کرج، کرمان، گیلان، مشهد اشاره نمود. در ادامه، قصد بر آن است تا با بسط اهداف اصلی لاگ‌ها و دلایل طرح مهاجرت دولت به FOSS و نیم‌نگاهی به هم‌پوشانی‌های سایر طرح‌های اقتضائی موجود، نقش و تأثیر انجمن‌های کاربری لینوکس (لاگ) را در اقتصاد و دانش کشور و نیل به خودکفایی مورد بررسی قرار گیرد. [۱۶]

به تعبیر دیگر، انجمن‌های کاربری لینوکس می‌توانند یکی از پرسرعت‌ترین راهکارها برای ترویج و توسعه اقتصاد مقاومتی دانش‌بنیان، باشند.

۵. اهداف لاگ

اهداف کلان انجمن‌های کاربری لینوکس با استناد به اساسنامه جهانی Linux User Group How to نوشته RICKMOEN از قرار زیر

است:

- حمایت^۴
- آموزش^۵
- پشتیبانی^۶
- همگانی‌سازی^۷

۵.۱. هدف اول: حمایت

در اساسنامه جهانی تشکیل لاگ چنین نوشته شده که وقتی چیزی به خوبی برایتان کار می‌کند، دوست دارید آن را به هر تعداد از اطرافیان خود که می‌توانید معرفی نمایید. همچنین در این اساسنامه ذکر شده از آن جاییکه حمایت در لاگ‌ها بطور آزادانه، با نیت سالم و با تعهد سازمانی صورت می‌گیرد. هرگاه شخصی در نتیجه تلاش لاگ با گنو/لینوکس آشنا گردد؛ پیشاهنگ و پیشبرنده خواهد بود. [۱۷] و [۲۴]

به بیان ساده‌تر زمانی که شخصی از جامعه به این موضوع پی ببرد که جاسوسی‌های نرم‌افزاری و نفوذ سایبری چه خسارات جبران‌ناپذیری را به امنیت ملی یک کشور خواهد زد و وابستگی‌های نرم‌افزاری به کشورهای متخاصم و نظام سرمایه‌داری و انحصارطلبی علمی، چگونه از اینک استقلال ملی محقق شود، ممانعت به عمل می‌آورد؛ افراد جامعه بعنوان اعضای انجمن، در نقش حمایتی لاگ با توجه به رسالتی که داوطلبانه برای خود برمی‌گزینند انجام وظیفه می‌نمایند. بی‌شک در جنگ بی‌رحمانه‌ای که تحت عنوان «جنگ نرم» درگیرانیم اصلی‌ترین وظیفه ایرانی-اسلامی هر فرد جامعه، جهاد علمی می‌باشد. از سویی دیگر مهمترین شروط بقای هر علم و دانشی، مستندسازی و مدون‌سازی آن است تا در اختیار آیندگان قرار گیرد. این نقش در هدف دوم انجمن‌های کاربری لینوکس پررنگ‌تر می‌گردد.

³Linux Users Group

⁴Advocacy

⁵Education

⁶Support

⁷Socializing

۵.۲. هدف دوم: آموزش

رسالت دوم لاگ‌ها، کمک به ترویج و توسعه امر آموزش در حوزه نرم‌افزارهای آزاد/متن‌باز است، که همپوشان‌ترین و مرتبط‌ترین طرح‌اجرایی کشور با آن را می‌بایست «تحوّل بنیادین آموزش و پرورش» دانست. در نهایت با ایفای نقش حمایتی و آموزشی لاگ‌ها، می‌توان با کمک عزم ملی در نظام آموزش و پرورش کشور، اصطلاحاً تحوّل بنیادین ایجاد نمود.

نهادهایی که مستقیماً با «طرح تحوّل بنیادین آموزش و پرورش» درارتباطند از این قرارند:

- سازمان آموزش و پرورش.

- سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای.

- دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی. [۱۸]

لاگ‌ها قادر خواهند بود بر اساس هدف آموزشی خود (نرم‌افزارهای آزاد/متن‌باز)، محتواهای آموزشی را تولید نموده و در ادامه با نهادهای آموزشی مرتبط با «طرح تحوّل بنیادین آموزش و پرورش» ارتباط برقرار سازند. این نقش می‌تواند به اهداف زیر مشتق شود:

- تدوین مستندات آموزشی آزاد/متن‌باز (ترجیحاً کتاب الکترونیکی) با توجه به کمبود منابع مورد نیاز (خصوصاً به زبان فارسی) در مباحث مربوطه جهت ارتقای سطح علمی IT جامعه.

- ایجاد سرفصل‌های پیشنهادی جدید درسی جهت مهاجرت آموزشی از نرم‌افزارهای انحصاری به نرم‌افزارهای آزاد/متن‌باز معادل آن (اعم از هنرستانی، دانشگاهی، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای) برای مثال سرفصل درسی نرم‌افزار Gimp جایگزین Photoshop، نرم‌افزار Libreoffice جایگزین Microsoft Office و ... [۱۶]

تأکیدات برنامه ششم توسعه نیز در بخش «امور علم، فناوری و نوآوری» بدین شرح است:

بند ۷۵ برنامه ششم توسعه: «اجرای سند تحوّل بنیادین آموزش و پرورش و تأکید بر دورانتحصیلی کودکیونوجوانی.»

بند ۷۶ برنامه ششم توسعه: «افزایش سهم آموزش‌های مهارت‌تدریس‌آموزشی کشور.» [۱۹]

یقیناً در بحران امروز ایران که فقدان مولفه‌هایی چون اقتصاد و فرهنگ، در پی پیوند عزم ملی به مدیریت جهادی است تا در جهاد اقتضائی (جهاد ایرانی-اسلامی) حاضر، تحت عنوان «جهاد علمی»، ایرانی خودکفا را به ارمغان آورد، جنگ‌افزایی به جز دانش، چاره‌ساز چنین جهادی نخواهد بود.

با تصویب سرفصل‌های پیشنهادی جدید درسیکه نسخه اولیه (یا پیشنهادی) آن توسط جامعه کاربری (لاگ‌ها) مدوّن گشته، فرهنگ به کار بستن نرم‌افزارهای آزاد/متن‌باز (با استناد به بند ۷۵ برنامه ششم توسعه) می‌تواند از سطوح پایه تحصیلی آغاز گردد. فرهنگی که بخش قابل توجهی از آن، بطور دانش‌بنیان در دوران تحصیل به جوانان القامی گردد تا در دوران اشتغال خود، نیز چرخه اقتصادی دانش‌بنیان را به گردش درآورند.

این فرآیند در بند ۷۸ برنامه ششم توسعه نیز ذکر شده:

«تنظیم رابطه متقابل تحصیل با اشتغال متناسب با سبب‌ساز و سطوح حورشته‌های تحصیلی با نقشه جامع معلمی کشور و نیازهای تولید و اشتغال.» [۱۹]

البته می‌بایست بستر اشتغال و کارآفرینی، از پیش ایجاد شده باشد تا بتوان اهداف برنامه ششم توسعه را در زمینه IT حول محور اقتصاد دانش‌بنیان به حرکت درآورد.

از آنجائیکه فناوری اطلاعات بعنوان یکی از فناوری‌های نوین در دنیا شناخته می‌شود و با توجه به تأکیدات مقام معظم رهبری در خصوص لزوم توجه به بومی‌سازی فناوری‌های نوین و دسترسی به دانش بومی، ضروری است تا توجه ویژه‌ای به بومی‌سازی نرم‌افزارها در تمامی سطوح صورت گیرد.

طبق برنامه پنجم توسعه نیز بخشی از تولید ناخالص کشور می‌بایست از صنعت نرم‌افزار تأمین گردد. [۱۲] بنابراین نیاز دیده شد تا اقدامات مناسبی جهت توانمندسازی این صنعت صورت گیرد؛ که این اقدامات می‌توانند در هدف سوم لاگ‌ها نمود یابند.

۵.۳. هدف سوم: پشتیبانی

بر طبق اساسنامه جهانی تشکیل لاگ، اصلی ترین نقش لاگها برای افراد تازه کار پشتیبانی از سیستم عامل گنو/لینوکس و نرم افزارهای آزاد/متن باز محسوب می گردد.

پشتیبانی از نرم افزارهای آزاد/متن باز می تواند نقش مهمی را در تقویت وضعیت اقتصادی کشور ایفا نماید. همانطور که برهمگان مبرهن است یکی از تأثیرگذارترین مولفه ها در تجارت و اقتصاد هر کشوری می تواند عضویت در تجارت جهانی (WTO) باشد.

همینکه ما هم یکمخالف عضویت ایران در سازمان تجارت جهانی است خود گواهی مریفید بودن آن برای اقتصاد ایران می باشد! [۲۰]

نبی اکرم (ص) می فرماید: «نه قسمت از ده قسمت روزی، در تجارت و یک قسمت آن در دامداری است.» [۲] یکپارچه و شرواط اصلی پیوستن به تجارت جهانی، الزام ایران به رعایت حداقل کیت معنوی (کپی رایت) است. متأسفانه ایران یکپارچه بزرگترین کشور وورهای نقض کنند دهکپی رایت در دنیا به شمار می رود، بطوریکه بر اساس آمارهای منتشره، هر کاربر ایرانی به طور متوسط و یک سیستم کامپیوتری بیش از چهار هزار دلار نرم افزار غیرقانونی دارد. بنابراین می توان چنین نتیجه گرفت که برای پیوستن به تجارت جهانی (WTO) می بایست کپی رایت رعایت گردد و به تبع آن از نرم افزار اورجینال استفاده شود، که مطمئناً نیازمند صرف هزینه است.

مطمئناً میزان برآوردی هزینه مربوطه، مولفه مهمی برای تصمیمگیری های کلان خواهد بود. در ادامه با ذکر مثالی اندازه هزینه مورد نظر تخمین زده خواهد شد. بر فرض مثال، کاربر بار عایت حق کپی رایت، حداقل هزینه یکهمی بایست برای پهنسختها سیستم - عام 7 \$ Window\$ پردازد، حدود ۳۰۰ دلار خواهد بود. این در حالیکه تنها مجاز به استفاده از ویندوز خریداری شده برای کامپیوتر خانگی است و اجازه نصب آن را بر روی Laptop نخواهد داشت. برای اینکار می بایست نسخه های دیگر خریداری گردد. این فرآیند دربرای تمام نرم افزارها یا محصولات (مانند Office, Photoshop, AutoCAD, Corel, MATLAB و ...) نیز مصداق دارد.

آیا پاساژ ورود به هر صحت تجارت جهانی و رعایت کپی رایت، کار بران ایرانی حاضر به پرداخت هزینه های هنگفت نرم افزار می هستند؟! نرم افزارهای آزاد/متن باز در اکثر موارد رایگان ارائه می گردند که می توانند پس از پیوستن ایران به WTO جایگزین مناسبی برای نرم افزارهای انحصاری گردند تا استقلال ملی را بدون آنکه لطمه ای به اقتصاد جامعه بزنند، با همگرایی اقتصاد مقاومتی به ایرانی خود کفا نزدیک گردانند. [۲۰]

انجمن های کاربری (لاگها) می توانند نقش پشتیبانی را در دو بخش کلی ایفا نمایند:

- کمک به تولید و توسعه نرم افزارهای آزاد/متن باز.

- شناسایی، ایجاد و معرفی فرصت های شغلی برای متخصصین آزاد/متن باز و اعضای لاگ. [۱۶]

هدف اصلی برنامه ششم توسعه را می توان ایجاد شرایط مطلوب اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با مشارکت بخش های خصوصی، تعاونی و عمومی غیردولتی دانست. به بیان ساده تر بناست تا در برنامه ششم توسعه، اقتصاد مقاومتی به سمت خصوصی سازی سوق داده شود. بندهای ابتدایی برنامه ششم توسعه به این موضوع اشاره دارد:

بند ۱ برنامه ششم توسعه: «رشد اقتصاد پشته بانو پایدار و اشتغال زا به گونه ای که با بسیج همه امکانات و ظرفیت های کشور، متوسط رشد ۸ درصد در طول برنامه محقق شود.»

بند ۲ برنامه ششم توسعه: «بهبود مستمر فضای کسب و کار و تقویت ساختار رقابتی و رقابت پذیر بازارها.» [۱۹]

از آنجائیکه ذائقه جوان امروز به سمت تکنولوژی های نوین و IT است، بهبود فضای کسب و کار می تواند بطور مستمر در راستای تحقق اهداف «طرح مهاجرت دولت به نرم افزارهای آزاد/متن باز» از طریق پشتیبانی و بومی سازی صنعت نرم افزار بهبود یابد. وظیفه پشتیبانی قادر خواهد بود با تلفیق ارق ملی جوانان، مسیری «کارآفرین و اشتغال زا» را بپیماید تا نهایتاً آن را فراگیر سازد. هدف چهارم انجمن های کاربری همین روند فراگیر سازی و همگانی سازی را طی می نماید.

۵.۴. هدف چهارم: همگانی سازی

هدف نهایی لاگ‌ها همگانی سازی است. در اساسنامه جهانی تشکیل لاگ عنوان شده در جنبش، موسسه یا اجتماع انسانی، فرآیند یا الگویی مدون جهت مدیریت رویدادها مورد نیاز است که اندیشمندان علوم اجتماعی از آن به عنوان «تبادل فرهنگی» یاد می‌کنند. [۱۷] و [۲۴]

همانطور که پیش‌تر اشاره شد، نمی‌توان ذائقه جوان امروز را که به سمت و سوی تکنولوژی‌های نوین و مباحث مرتبط با IT است در میزان علاقه وی نسبت به شغل انتخابش نادیده گرفت.

از سویی دیگر دولت برای تحقق اهداف طرح مهاجرت به نرم‌افزارهای آزاد/متن‌باز نیاز مبرمی به متخصصین فنی دارد. امری که فقدان آن، ممکن است امنیت ملی را به مخاطره بیندازد. در بحث نرم افزار، IT و نفوذ سایبری، امنیت ملی را می‌توان به دو زیرشاخه کلی تفکیک کرد:

الف) امنیت سیاسی و نظامی: به طور مثال می‌توان به خطرات نصب سیستم‌عامل ویندوز در یک پایگاه اتمی و یا رویت محتوای ارتباطات بین‌سازمانی در سطوح بالادستی و حساس کشور اشاره نمود.

ب) جنگ نرم: قطعاً مهمترین مسأله جنگ نرم، مشاهده ذائقه‌ها در فضای مجازی توسط جاسوسی‌های سایبری است. این نفوذ عمدتاً از طریق سیستم‌عامل ویندوز و نرم‌افزارهای انحصاری، نقطه مقابل (و متضاد) نرم‌افزارهای آزاد/متن‌باز صورت می‌گیرد. رویت ذائقه‌ها توسط نفوذ سایبری تولید خروجی‌هایی چون هالیوود، برنامه‌های ماهواره‌ای، بازی‌های رایانه‌ای، شبکه‌های اجتماعی، وبسایت‌های اینترنتی، نشریات... می‌گردد. [۱۲]

مطمئناً هر جنگی نیازمند دفاع و جهاد می‌باشد و جهاد در جنگ نرم، جهادی به جز «جهاد علمی» نخواهد بود. با برقراری پیوند مابین ذائقه جوان و اقتضانات جنگ نرم، می‌توان ارق ملی وی را به سمت اشتغال (جهاد علمی) سوق داد تا هدف چهارم لاگ (همگانی سازی) محقق شود.

طرح‌هایی چون «شبکه ملی اطلاعات» و «مرکز ملی فضای مجازی» می‌توانند در این راستا عزم ملی را به مدیریت جهادی پیوند دهند.

شبکه ملی اطلاعات: شبکه ملی اطلاعات شبکه‌ای متشکل از زیرساخت‌های ارتباطی، مراکز داده توسعه یافته داخلی دولتی و غیردولتی و نرم‌افزاری است که در سراسر کشور گسترده شده‌اند. [۲۱]

تأکید برنامه ششم توسعه به این موضوع نیز درخور توجه است.

بند ۳۲ برنامه ششم توسعه: «کسب جایگاه برتر منطقه در توسعه دولت الکترونیک در بستر شبکه ملی اطلاعات.» [۱۹]

در واقع بنیاد در راستای نیل به اهداف برنامه پنجم توسعه که بر مبنای تقویت صنعت نرم‌افزار پایه‌ریزی شده، شبکه‌ای تجمیع‌کننده از شبکه‌های اختصاصی، محلی و ملی در کشور ایجاد گردد که خود دویخ اختصاصی و عمومی را شامل می‌گردد. بخش اختصاصی برای ارتباط و تبادل اطلاعات و خدمات دستگاه‌های اجرایی با یکدیگر و بخش عمومی برای ارائه خدمات به کاربران عمومی است که این دویخ در نقاطی نظیر مراکز داده‌ها با یکدیگر اتصال دارند. در برنامه ششم توسعه به هم-افزایی چنین پیوندی نیز تاکید شده است. [۲۱]

بند ۷۴ برنامه ششم: «دستیابی به تبه اول منطقه در علم و فناوری و تثبیت آن با اتمام به تحقیق سیاست‌های کلی علم و فناوری.» [۱۹]

مرکز ملی فضای مجازی: شورای عالی فضای مجازی با هدف کلان «حفظ امنیت ملی اطلاعات» (شامل جاسوسی، سرقت اطلاعات ملی، گروه‌های تروریست و معارض و جنگ سایبری و...) مرکز ملی فضای مجازی را تأسیس نموده است. [۲۲]

از مهمترین اهداف سیاست‌های مرکز ملی فضای مجازی که با موضوع مورد بحث، مرتبطند موارد زیر در خور توجهند:

- مواجهه فعال و مبتکرانه با فضای مجازی در سطح ملی و جهانی و توسعه عهده‌انبارها و آمادگی قطعینظام (از نظر فنی و محتوایی) برای استفاده از فرصت‌ها و مقابله با تهدیدات آن.

- به حداقل رساندن تأثیر کشورهای دیگر در استفاده از فضای مجازی و توانمندسازی عرصه‌های فنی.
- مشارکت حداکثری نیروها و تشکلهای مردمی در یک فضای رقابتی جهت بهره‌برداری بهینه از فرصت‌ها.

- در نظر گرفتن نشر ایطجنگفر هنگیو بهتبعانجا کم نمودن و حیهجهادیو گسترش ..... تعاملوهم -
افزایببینکلیدستگاه هاو نیروها یمر دمیدر عالی ترین سطحاز هماهنگیوانسجام.
- ایجاد آما دگیلاز مدر عالی ترین سطح به منظور صیان تاز زیر ساخت های حیاتیدر برابر حملات اینترنتیو دفاع مناسبدر برابر هر گونه حمله.

استفاده حدا کثریاز فضا ی مجاز یبهنظور ارتباطو همکار یوسیعو هدف مند با ملت ها، خصوصاً مللمسلماندر جهتترویج و تحققگفتمانانقلاباسلام
ی. [۲۳]

از زمان پیدایش اینترنت، سال ها تصور بر این بوده است که اینترنت به معنای فناوری و ارتباطات الکترونیکی می باشد. اما در سال های اخیر جریان های فرهنگی و علوم انسانی پرده از اهمیت و ابعاد انسانی و اجتماعی اینترنت و فضای مجازی برداشتند.

برنامه ششم توسعه بر نظارت محتوا در فضای مجازی چنین تأکید می کند:

بنام برنامه ۳۳ ششم توسعه
«توسعه محتوا در فضای مجاز یبر اساس نقشه مهندسی فرهنگیشور تا حد اقلین جبر ابر و وضعیت کنونیوبومی ساز یشبکه های اجتماعی.» [۱۹]
اینجاست که مقوله فرهنگ اهمیت دو چندانیرا به خود می گیرد. نقش لاگها در همگانی سازی و توسعه نرم افزارهای آزاد/متن باز بعنوان یک قطب اطلاعاتی و اجتماعی IT افعال و پویا می تواند این رسالت فرهنگی را بر مبنای تعاملات بر پایه احترام و همنوع دوستی محقق سازد.

۶. جمع بندی

زمانی که فرهنگ جهادی در جامعه پیاده گردد، بطور قطع چرخه تولید و توسعه کارا تر خواهد گردید و اقتصاد کشور بالاخص اقتصاد مقاومتی در چهارچوب یک جهاد علمی، محوریتی دانش بنیان خواهد داشت.
در نتیجه، مولفه هایی چون اقتصاد، فرهنگ، عزم ملی و مدیریت جهادی، در راستای تحقق اهداف چشم انداز بیست ساله مسیری دانش بنیان را در پیش خواهند گرفت تا اقتصاد مقاومتی را به صورت دانش بنیان با همدلی ها و همزبانی های دولت و ملت در رساندن کشور به خودکفایی پیش برد.

۷. نتیجه گیری

با توجه به ارکان مهمی که در طرح مهاجرت دولت به نرم افزارهای آزاد/متن باز مستتر است (از جمله اقتصاد، فرهنگ، دانش، اشتغالو قشر جوان جامعه) و همینطور اهداف چهارگانه جوامع کاربری لینوکس (لاگها) شامل حمایت، آموزش، پشتیبانی و همگانی سازی، شاید بتوان چنین مدعی شد که بهینه ترین حلقه اتصالی زنجیره عزم ملی و مدیریت جهادی برقراری پیوند دولت و ملت، لاگها باشند.
امید است تا جوامع کاربری لینوکس با یاری خداوند متعال، این رسالت ایرانی - اسلامی را در همدل و همزبان ساختن دولت و ملت در حوزه IT به سرانجام رسانند.

۸. منابع

- [۱] مرادیکوچی، م. (۱۳۹۱) «اقتصاد مقاومتیو بررسیاندیشه‌هایاقتصادیماقوامعظمهربری»، حوزہعلمیهامامرضا (ع) شهرستانچهرم.
- [۲] شیخصدوق، الخصال، جامعہ مدرسین حوزہ علمیه قم.
- [۳] عسگراولادی، ح. (۱۳۹۱) «نگرانوضعبارم» سایت تحلیلی خبری عصر ایران.
- [۴] کرم‌لو، ع. (۱۳۹۳) «مبانیقرآنیاقوامقاومتی»، سامانهاینترنتیروزنامہکیهان.
- [۵] آفاخانی، خ. (۱۳۹۴) «اقتصادمقاومتیواقواممذاکراتیازدیدگاهقرآن»، سامانه اینترنتی روزنامہکیهان.
- [۶] قرآن کریم.
- [۷] کیا فر، ش. «اقتصادمقاومتیچیستوتفاوتآنها ریاضتاقوامکداماست؟» سامانه اینترنتی بانکی.
- [۸] حمیدی فر، ر. «هدفازاقتصادمقاومتیچیست؟» سامانهاینترنتیتبیان.
- [۹] دانشنامه آزاد ویکی‌پدیا، «ریاضتاقوامی».
- [۱۰] دانشنامه‌آزادویکی‌پدیا، «اقتصادمقاومتی».
- [۱۱] مصوبه متن‌باز. (۱۳۹۲) شماره ۹۵۹/ت۴۷۷۸۹ک، تصویب‌نامه کمیسیون موضوع اصل ۱۳۸ قانون اساسی، ریاست جمهوری ایران.
- [۱۲] انصاری، ع. بروگردیان، ا. تابش، ی. ربیعی، ح. ساعی، م. فرجیان، م. کشتکاری، ا. معبودی، آ. (۱۳۹۳) «چارچوبکلیطرحمهاجرتبهنرم-افزارهایآزاد/متن‌باز (جمع‌بندیکلیاهدافونتایجطرحمهاجرت)»، سازمانفناوریاطلاعاتایران.
- [۱۳] رهبر معظمانقلاب، (۱۳۹۰) «دیداربافعالانبخش‌هایاقتصادیکشور».
- [۱۴] دانشنامه‌آزادویکی‌پدیا، «نرم‌افزارآزاد».
- [۱۵] دانشنامه‌آزادویکی‌پدیا، «نرم‌افزارمتن‌باز».
- [۱۶] نوتاش حقیقت، ف. (۱۳۹۳) متن پیشنویس «اساسنامه کلی انجمن کاربران لینوکس (لاگ)».
- [۱۷] موین، ر. ترجمه: دوستی، س. نوتاش حقیقت، ف. (۱۳۹۳) اساسنامه جهانی «چگونگی تشکیل انجمن کاربری لینوکس».
- [۱۸] سند تحول‌بنیادینآموزشوپرورش.
- [۱۹] سیاست‌هایکلیبرنامهمشمتوسعه.
- [۲۰] ثابتی، ع. «مزایا و منابع عضویت ایران در سازمان تجارت جهانی WTO».
- [۲۱] «دلایلیجادشبکه‌ملیاطلاعات» سامانهاینترنتیسازمانفناوریاطلاعاتایران (فاوا).
- [۲۲] شهریاری، ح. «جزییاتشورایعالیفضایمجازیکشور» سامانهاینترنتیایسنا.
- [۲۳] «اهدافوسیاست‌هایمرکز ملیفضایمجازی» سامانهمرکز ملیفضایمجازی.

[24] Moen, R. (2013). Linux User Group HOWTO, v1.8.4, www.tldp.org.